

NOMÉS JAZZ

Mil i una nits de jazz

JOAN RIAMBAU

joanriambau@hotmail.com

Kip Hanrahan és un dels personatges més misteriosos i singulars de l'escena musical contemporània. Gairebé mai apareix fotografiat a les cobertes dels seus discos i quan ho fa, sempre és en un clar-obscur que amaga part del seu rostre. Dalt de l'escenari, quan gosa pujar-hi, s'amaga en un racó, fora de l'angle de visió del públic i, si ha de dirigir una orquestra ho fa acostant-se a cada músic i dient-li algunes indicacions a cau d'orella per fer-se fonedis tot seguit. I malgrat aquesta mena de secretisme, malgrat la seva absència en bona part de les obres canòniques dedicades al jazz, Hanrahan és una figura cabdal a la que un s'haurà d'acostar, forçosament, si li agrada el jazz, la clave llatina, el funk o la música en la seva més generosa acceptió. I també si li agrada la poesia.

Nascut en una barriada porto-riquenya del Bronx de Nova York, de família irlandesa, jueu d'origen rus, Hanrahan es va dedicar primer a l'escultura abans d'endinsar-se en el món de la música com a percussionista, compositor, arranjador i organitzador de fascinants trobades musicals. Malgrat que sovint se situa la seva obra en l'òrbita del *latin jazz* -i, de fet, Hanrahan va ser productor d'una de les figures d'aquest renaixement del jazz llatí, el trompetista Jerry González-, ell mateix afirma que "la música llatina va ser la meua primera música, però no sóc un músic llatí, no formo part d'aquesta cultura".

Sempre envoltat d'uns còmplices fidels, de gran eficàcia i de les més eclèctiques procedències musicals, Hanrahan ha anat donant vida des de mitjans dels anys 80, sense pressa, amb una paciència renyida amb les exigències comercials, a una discografia en què ressonen ecos del jazz, de la música afrocaribana o del rock, i a la qual el pas dels anys no ha fet sinó confirmar la seva qualitat. Singularment,

The Wardrobe Master of Paradise-, Bobby Womack, David Murray, Carla Bley o Allen Toussaint, absolutament involucrades en aquest projecte col·lectiu en què es donen cita les arrels de la música afroamericana i l'avantguarda.

Les inquietuds literàries de Hanrahan l'han conduït a explorar també els poemes de Paul Haines, a *Darn It!*, una obra elaborada al llarg de set anys amb músics tan diversos

com ara Paul Bley, Evan Parker, David Sánchez, Henry Threadgill o Steve Swallow. I entre les seves obres més recents hi ha una apassionant versió de les històries de les mil i una nits, a partir de les traduccions de Burton i Mardrus i de les aportacions de Pasolini i Borges. *A Thousand Nights and a Night* i *Shadow Nights* constitueixen una composició densa, rica en textures i ornamentacions teixides de manera delicada, sobre la qual el recitat dels textos flueix com una elegant calligrafia àrab.

En el seu paper de productor i compositor, Kip Hanrahan sembla una Celestina capaç d'unir destins bifurcats i d'apedaçar virginitats malmeses per l'ús i l'abús de fusions i mestissatges, un mitjan-

cer de les tan devaluades Nacions Unides, que tracta de restablir el diàleg entre nord i sud musicals. O potser sigui una Xahrazad disposada a narrar, nit rere nit, belles i sàvies històries, les mil i una històries del jazz, i que podria afirmar com el poeta: "*De la musique avant tout, et le reste c'est de la littérature*".

El misteriós músic Kip Hanrahan

Hanrahan va ser l'impulsor de dues veritables obres mestres -*Conjure. Music for the texts of Ishmael Reed* i *Conjure: Cab Calloway stands in for the moon-*, basades en els poemes d'Ishmael Reed i en què va comptar amb primeres figures com ara Lester Bowie -en l'excel·lent *Fool-ology (The Song)-*, Taj Mahal -magistral a

TAL COM RAJA

Credo poètic

LLUÍS LLORT

scultura@avui.com

Santa Coloma de Gramenet ja té la (segons m'informen) primera editorial cent per cent autòctona: L'Esguard, un projecte que, com sol passar, cal etiquetar de valent. El pare espiritual, laboral i econòmic és el jove Joan de la Vega. Si afegim que els dos primers llibres publicats són de poemes, podem catalogar l'empresa d'utopia suïcida feta realitat. Potser conscient d'això, De la Vega ha iniciat el camí amb un bon parell... de messies.

Pedro Luis Cano Moreno és el número 1, amb *Viaje al estanque de los peces dorados*. El rebatejo com a Cano Rips (per l'actor Keanu Reeves, que interpreta el messies Neo a *Matrix*). De fet no cal aquest joc lingüístic (lamentable) per demostrar el seu valor messiànic, només cal llegir les seves veritats ("*Poesía... / ¿Acaso al viento se le pueden poner argollas?*"); saber que és capaç de travessar fronteres indocumentat, enarborant un anarquisme militant; llegir la seva visió nítida i crua de la peregrinació que molts, com ell mateix, van fer des d'Andalusia fins a Catalunya; deixar que et tempti a recórrer els inferns de la Barcelona flamenca; escoltar-lo recitant amb un sentiment descarnat i amb una veu, que Sabina enveja, germana petita de la de Tom Waits.

Jesús de Gramenet és el número 2, amb *Cunnilingus*. En aquest cas, el joc lingüístic ja ve de sèrie, i amb un inapel·lable escac i mat. La solapa ens parla d'un poeta desaparegut a Managua en estranyes circumstàncies quan, fart de la sordesa a la seva terra, va voler predicar en altres societats. I en el seu viatge va trobar la llum, petita i morena. Però la llum no el va encegar prou per ocultar-li la fam i la violència: "Per tot arreu, els ulls / tèrbols dels fusells / espanten el vol de les idees". Un messies enigmàtic, "polivalent i perifèric", que ens descriu el seu poble amb una visió crítica i franca, però des de l'amor: "Santa Coloma de Gramenet és adient / pels qui encara us cal aprendre a estimar".

Un sacerdot, dos messies i un temple amb aromes de tapa, vi i *churrasco*, ple de fum, riures i converses regades amb un licor verd sense consagrar. Aclamats per un grup d'apòstols heterogeni (poetes, músics, narradors, occitanistes, explicadors de contes infantils, polítics de consistori, *cheer leaders* cantaires... tots d'arreu, oriünds d'ells mateixos), que t'accepta amb una mirada sincera, sense preàmbuls iniciàtics ni reserves. Voleu ser-ne feligresos? Busqueu L'Esguard.

ARTFÒBIA

GUILLEM CIFRÉ

cifre000@worldonline.es

